

Action Research in Education

A disciplined process of inquiry conducted by and for those taking the action. The primary reason for engaging in action research is to assist the actor in improving or refining his or her actions (Sagor, 2000)

Action Research

- Form of inquiry that enables practitioners to investigate and solve of their own immediate problems that have practical value.
- It study a real-world situation with a goal to improve the quality of actions and make actions (Gorham, 2007).
- Often a process by which current practice can be changed toward better practice (Muller, 2007).
- By systematic study conducted by teachers, administrators, researchers or others, aimed at ways to the learning and learning process of students for the purpose of gaining alternative ideas and then periodically re-evaluating the effectiveness of the new student learning (Muller, 2007).

مقدمه

تعریف پژوهش: کاوشی نظام‌مند، انتقادی و خود انتقادی که هدفش کمک به پیشرفت دانش و خرد است.

پژوهش آموزشی: کندوکاوی انتقادی با هدف تاثیرگذاری در قضاوت‌ها و تصمیم‌های آموزشی به منظور بهبود عملکرد آموزشی است.

اقدام پژوهی: (Action Research) یکی از روش‌های تحقیق کیفی و توصیفی است، از دو مفهوم اقدام و پژوهش تشکیل شده و با عناوین دیگری مانند پژوهش در عمل، تحقیق عملی، پژوهش حین عمل، پژوهش بر مبنای همکاری و پژوهش در محیط عمل در بین پژوهشگران معروف است.

تعاریف اقدام پژوهی

پژوهش در یک محیط طبیعی به منظور تغییر مسیری که محقق با آن
کنش متقابل دارد.

Mcfarland & Stansell 1993

اقدام پژوهی؛ کنش علمی نظام‌مند محقق، با هدف بهبود است.

Mctaggart 1991

فرایند جستجوی منظم مشارکتی، برای مشخص کردن «یک موقعیت
نامعین» و کوشش جهت کاهش یا رفع آن است.

بازرگان / ۱۳۸۵

تعاریف اقدام پژوهی

عملی است که با پژوهش در هم آمیخته و اقدامی که تحقیق به آن نظم می‌بخشد، کوششی شخصی در راه رسیدن به شناخت که با پیشرفت و اصلاح به دست می‌آید.

هایکینز / ۲۰۰۲

نوعی تحقیق است که توسط خود افراد درگیر در يك مسئله و برای حل یا کاهش آن، انجام می‌گیرد. عمل، محور اساسی در این نوع تحقیق است.

قاسمی پویا / ۱۳۸۱

فرایندی نظام‌مند برای حل مسائل و ایجاد بهبود امور است.

تومال (۲۰۱۰)

مبانی معرفت شناختی اقدام پژوهی علاوه بر واقع گرایی و رئالیسم علمی ریشه در

1996 Gall, Borg & Gall	تفسیر گرایی
کرایسنت ۲۰۱۰ مک نیف ۲۰۰۲ وایتهد ۲۰۱۰ بازرگان ۱۳۸۷ دنس کمپ ۱۹۸۸	پارادایم انتقادی
Mcintosh2010	اثبات گرایی
مبتنی بر دیدگاه لوین و دیوئی	پراگماتیسم

شروع اقدام پژوهی در جهان و ایران

کورت لوین Kurt Levin برای اولین بار در سال ۱۹۴۴ با بیان این عقیده، که اگر تحقیق نتواند فایده عملی داشته باشد، تحقیقی ناکافی است، زمینه لازم را برای تحقیق عمل نگر یا اقدام پژوهی فراهم ساخت و به عنوان پدر این روش، شناخته می‌شود. به نظر او، هدف اصلی تحقیق تنها درک و تفسیر رویدادها نیست، بلکه تغییر آنها نیز هست.

شروع اقدام پژوهی در جهان و ایران

در جنگ جهانی دوم افراد رشته های مختلف علوم انسانی بصورت گروهی روی مسائلی مانند کارگران و درمان اسیران جنگی، اولین پژوهش های اقدام پژوهی را استارت زدند. این روش پژوهش از آمریکا شروع شد و در انگلستان و استرالیا رواج زیادی یافته است. در ایران نیز، از این روش در بخش آموزش و پرورش، صنعت و بهداشت استفاده می شود، اما نتایج حاصل از این پژوهش ها، به ندرت در مجلات چاپ شده است.

شروع اقدام پژوهی در جهان و ایران

تحول در اقدام پژوهی:

توصیف ← استفاده از آمار ← بکارگیری مبانی و مفاهیم
روش شناختی

از آنجایی که در روش اقدام پژوهی، معلم نقش یک پژوهشگر ایفا می کند، این رویداد مهم در آموزش پرورش به عنوان «معلم پژوهنده» نامگذاری شده است (دوره ۲۵).

مراحل اقدام پژوهی

کورت لوین و ارنست تی استرینگر Ernest T.Stringer چرخه‌ی پژوهش در عمل را به سه مرحله‌ی عمده تقسیم کرده‌اند:

نگاه کنید: داده‌ها و اطلاعات مربوط را گردآوری کنید؛ وضعیت موجود را شرح دهید. (مشاهده)
فکر کنید: کشف کنید چه چیز اتفاق می‌افتد. تفسیر کنید و چرایی و چگونگی آن را مطرح سازید. (تامل)
عمل کنید: برنامه‌ریزی کنید - اجرا کنید - ارزشیابی کنید. (اقدام)

جین مک نیف Jean McNiff چرخه‌ی پژوهش در عمل را به سه مرحله‌ی عمده تقسیم می‌کند:

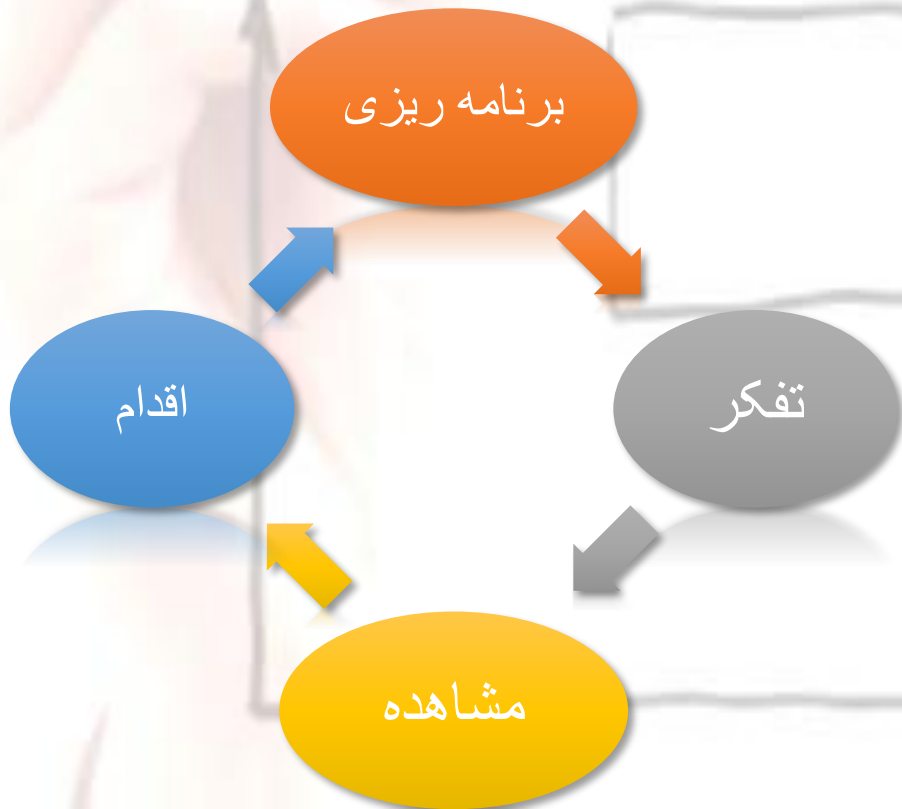
- ۱- تشخیص (طراحی)
- ۲- تغییر (اجرا)
- ۳- ارزیابی (ارزشیابی)

مراحل اقدام پژوهی

کورت لوین انگاره اقدام پژوهی را شامل این ۴ مرحله می‌داند:

۱. تفکر
۲. مشاهده
۳. عمل (اقدام)
۴. برنامه‌ریزی

مراحل نه گانه اقدام پژوهی، بر اساس دیدگاه مایکل بیسی

- ۱- مشخص کردن موضوع و عنوان پژوهش (موضوع) چگونه می‌توانم را بهبود ببخشم؟
موضوعاتی نظیر جو کلاس، مدیریت کلاس، راهبردهای تدریس و مواد آموزشی و رفتار اجتماعی و شناختی دانش‌آموزان می‌توانند با اقدام پژوهی مورد مطالعه قرار گیرند و تغییرات لازم در این زمینه‌ها انجام شود.
- ۲- توصیف وضعیت موجود و تشخیص مسأله (بیان مسأله)
- ۳- گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)
- ۴- تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها
- ۵- انتخاب راه حل جدید موقتی
- ۶- اجرای طرح جدید و نظارت بر آن
- ۷- گردآوری اطلاعات (شواهد ۲)
- ۸- ارزشیابی تاثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن
- ۹- تجدیدنظر و دادن گزارش نهایی یا اطلاع رسانی (کاستلو، ۱۳۹۴: ۲۶).

ابزار گردآوری اطلاعات در اقدام پژوهی

مشاهده

پرسشنامه

اسناد (لیست نمرات، یادداشت‌های معلم و دانش‌آموز، برگه امتحانی و ...)

ویژگی‌های اقدام پژوهی

- _ روح مشارکتی حاکم بر آن
- _ جنبه یادگیری در عمل و توسعه حرفه‌ای و شغلی
- _ تاکید بر اقدام عملی و دگرگونی
- _ چرخه‌ای و طولی بودن
- _ تمرکز بر مشکل
- _ تفکر جمعی در کلیه مراحل تحقیق به جای تفکر فردی
- _ مساله تحقیق مربوط به شغل محقق است
- _ چون کیفی است از انعطاف‌پذیری برخوردار است
- _ پیوند بین نظریه و عمل

اهداف اقدام پژوهی

پیوند و ارتباط بین نظریه و عمل آموزشی با اقدام پژوهی قابل تحقق است.
ژرف نگری انتقادی در پژوهش آموزشی با اقدام پژوهی قابل دستیابی است.
حرکت به سوی تدریس پژوهش مدار و افزایش مهارت شغلی.

وجوه اشتراک اقدام پژوهی با تحقیق‌های علمی

نظام مند بودن

بیان مسئله

پرسش مشخص

اطلاعات مدون

انتقادی بودن

کنترل نظام مند

تولید دانش

تفاوت اقدام پژوهی با سایر پژوهش‌ها

شرکت کننده نه به عنوان نمونه پژوهشی، بلکه به عنوان مشارکت کننده محسوب می‌شود.

در اقدام پژوهی با مساله پژوهش سر و کار داریم، یعنی حل مساله، اما در تحقیقات دیگر با فرضیات یعنی تایید یا رد فرضیه استفاده از آمار

اقدام پژوهی بهبود وضعیت، دیگر پژوهش‌ها تعمیم نتایج

اعتبار و پایایی در اقدام پژوهی

اعتبار **validaty**: استفاده از روش‌های مختلف، بازبینی کارهای انجام شده و تحلیل موارد منفی

پایایی **reability**: در صورت رعایت موارد بالا پایایی نیز افزایش خواهد یافت.

تعمیم‌پذیری: تا چه حد یافته‌های تحقیق ما در بیرون از محدوده خاص پژوهش کاربرد دارد؟

محدودیت‌های اقدام پژوهی

وقت گیر بودن

عدم تعمیم پذیری بالا

انجام و تدوین گزارش اقدام پژوهی، نسبت به سایر تحقیقات، دشوارتر است.

ACTION
RESEARCH

منابع:

- _ ایمان، محمد تقی (۱۳۹۱) روش شناسی تحقیقات کیفی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، چاپ اول.
- _ پیگوت ایروین، ایلین (۱۳۹۷) پیگیری هدف در آموزش و پرورش با اقدام پژوهی متمرکز، ترجمه نیازی، محسن و سلیمان نژاد، محمد، انتشارات ملرد.
- _ ساکی، رضا (۱۳۸۳) اقدام پژوهی (برای بهبود آموزش و تدریس)، چاپ اول، تهران، پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- _ قاسمی پویا، اقبال (۱۳۸۴) پژوهش در عمل، چاپ افست، تهران، پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- _ کاستلو، پاتریک جی. ام (۱۳۹۴) اقدام پژوهی، ترجمه محمدرضا شادرو، چاپ دوم، انتشارات آگاه.

باتشکر از همراهی شما

سلیمان نژاد